

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	16. desember 2021

Sak 143-2021

Standard for klima og miljø i sykehusprosjekter

Forslag til vedtak:

Styret gir sin tilslutning til «Standard for klima og miljø i sykehusprosjekter» og ber om at standarden blir benyttet i alle sykehusprosjekter, både for nybygging og rehabilitering.

Hamar, 9. desember 2021

Terje Rootwelt
administrerende direktør

1. Hva saken gjelder

Sykehusbygg HF har på oppdrag fra eierne utarbeidet dokumentet «Standard for klima og miljø i sykehusprosjekter». Formålet med standarden er å innføre effektive klima og miljøtiltak i byggeprosjektene.

2. Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

2.1. Bakgrunn og tidligere styrebehandling

Sykehusbygg HF har på oppdrag fra eierne utarbeidet dokumentet «Standard for klima og miljø i sykehusprosjekter». Arbeidet er en videreføring av Grønt Sykehus Prosjektrapport II: Miljø- og klimatiltak i Bygg- og eiendomsforvaltningen i spesialisthelsetjenesten som ble godkjent av styrene i de regionale helseforetakene høsten 2013.

Styret behandlet Grønt Sykehus Prosjektrapport II: Miljø- og klimatiltak i Bygg- og eiendomsforvaltningen i sak 098-2013 med følgende enstemmige vedtak:

1. *Styret slutter seg til vurderingene og anbefalingene fra prosjektgruppen for det nasjonale miljø- og klimaprojektet og ber om at tiltakene som er foreslått i delrapport 2 «Miljø- og klimatiltak innen bygg og eiendomsforvaltning i spesialisthelsetjenesten» med de justeringene som den nasjonale prosjektgruppen foreslår, blir lagt til grunn for og iverksatt i byggeprosjektene til helseforetakene.*
2. *Miljøkrav som i delrapport 2 er skjerpet i forhold til gjeldende lover og forskrifter skal være rettleidende med sterk føring om å bli lagt til grunn.*
3. *Styret slutter seg til de foreslåtte endringene fra prosjektgruppen i forhold til rapporten sin omtale av delmål og tiltak for 2013 – 16 som omhandler materialvalg, spesifisering av prosjektstørrelse for krav om klimagassregnskap og utforming av miljøplan.*

2.2. Fakta

Bygg- og anleggssektoren står for en betydelig andel av nasjonens klimafotavtrykk. Bygninger alene er ansvarlig for mer enn 40% av energiforbruket i samfunnet og byggeplasser står trolig for opptil 20% av en storbys CO₂-utslipp. Sett hen til den utbyggingsaktivitet som pågår og som er planlagt for de kommende år, er det viktig å ha en felles beskrivelse for hvordan sykehusprosjekter skal arbeide med klima- og miljøspørsmål og hvilke krav som i utgangspunktet skal stilles.

En ekspertgruppe med deltakere fra flere helseforetak har deltatt i arbeidet med å utarbeide standarden. Dokumentet har også vært på høring, og det er mottatt en rekke konstruktive tilbakemeldinger. Basert på innspillene i høringsrunden er dokumentet oppdatert og forbedret.

Standarden er blitt til i en tid med stor internasjonal og nasjonal oppmerksomhet omkring miljøspørsmålet. De viktigste føringene for arbeidet har vært Klimaloven og FNs bærekraftsmål nr. 13 – Stoppe klimaendringene.

2.3. Kommentarer

Formålet med «Standard for klima og miljø i sykehusprosjekter» er å innføre effektive tiltak i byggeprosjektene slik at helseforetakene kan møte lavutslippssamfunnets krav og bidra til at Norge når sine klimagassutslippsmål.

Standarden er primært utarbeidet for større utbyggingsprosjekter (over 500 mill. kroner), men skal også kunne anvendes for prosjekter av mindre størrelse. For mindre nybyggprosjekter og rehabiliteringsprosjekter bør det gjøres forenklinger/tilpasninger.

Standarden reflekterer et ambisjonsnivå som vil oppnå karakteren «Very good» i henhold til miljøsertifiseringsordningen BREEAM-NOR. Sykehusbygg HF mener at dokumentet også svarer ut anbefalingene i «Eiendomssektorens veikart mot 2050» (Norsk Eiendom & Grønn Byggallianse).

Standarden inneholder i prinsippet tre hovedelementer:

- A. Miljømål for porteføljen av sykehusprosjekter mot 2030
- B. Krav til hvordan byggherren skal arbeide med klima- og miljø, miljøledelse (prosess)
- C. Konkrete miljøkrav som byggherren skal ta stilling til (resultat)

En hovedkommentar fra høringsrunden var at standardens miljømål (A) og kravliste (C) ble opplevd som «for absolutt». Dette er hensyntatt ved at dokumentet nå er tydelig på at miljømål og krav/tiltak skal tilpasses det enkelte prosjekts rammebetingelser. Kravene til hvordan prosjektledelsen skal arbeide med klima og miljø (B) ligger imidlertid fast. Det betyr at prosjektene skal følge standardens praksisbeskrivelse og leveransekrav.

Regionene har i sine hørings svar ønsket informasjon om kostnaden ved implementering av standarden i prosjektene. Det er utfordrende å gi et godt svar på dette. Det skyldes delvis at lover og forskrifter skjerpes kontinuerlig, og det som i dag er kostbare løsninger vil være «standard» om eksempelvis 2 år, og delvis at kostnader (og tilgjengelighet) varierer avhengig av lokalisering/tomt, men også fordi teknologi og marked er i rask endring.

To sykehusprosjekter under planlegging har på eget initiativ prøvd ut standarden og sett nærmere på hvilke tilleggskostnader kravene vil kunne gi i forhold til dagens ambisjonsnivå. Anslaget fra disse prosjektene viser en merkostnad på 1,5% - 2% av investeringsrammen og inkluderer miljøledelse.

3. Administrerende direktørs anbefaling

Administrerende direktør legger til grunn at standarden vil være et godt verktøy for byggeprosjektene og at ved å ta i bruk denne standarden vil sektoren stå bedre rustet til de nye krav og endringer som forventes å komme fra sentrale myndigheter og kommunene. Administrerende direktør anbefaler at dokumentet blir benyttet i alle sykehusprosjekter, både for nybygging og rehabilitering.

Trykte vedlegg:

- Standard for klima og miljø i sykehusprosjekter

Utrykte vedlegg:

- Ingen